

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéréseket visszadásként
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Ingó ingatlanok.

Néhány hónap óta érdekes jeleneteket lehet tapasztalni Nagy-Váradon. Itt is, ott is egy vagy két ur fürkésző szemmel nézi végig az utcákat. Megállanak a házak előtt, szakértő szemmel méregetik, aztán felkeresik a háziurat, tárgyalnak vele, felkeresik valamelyik bankot, azzal is tárgyalnak s egyszerre csak beérkezik a tekintetes királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatósághoz egy beadvány ennek és ennek az ingatlannak a tulajdonjogi átruházása tárgyában. Azután az egy vagy két ur ismét sétára indul; most már nem házat keres, hanem vevőt a házhoz. Kerülnek, tordulnak, alig telik bele pár hét s meg van a vevő, a ki ismét tárgyal a bankokkal s ismét érkezik a tekintetes királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatósághoz beadvány ugyanannak az ingatlannak a továbbadása tárgyában. Az egy vagy két ur, a ki tovább adott rajta, zsebre vágta a nehéz ezresekben megmondható nyereséget s indulhat újabb telekszemlére.

Ezt úgy hívják, hogy ingatlanforgalom Nagy-Váradon.

Szépen forog az ingatlan, ha bele nem szédül senki. Nagy-Várad fejlődésére el-

kellett érkeznie annak az időpontnak, a mikor az ingatlanok értéke elkezd emelkedni s kivált a város központjában, a forgalmasabb helyeken levő telkek ára feljebb száll. Bizonyos értékelkedés az egészséges fejlődés jele s nemcsak érthető, hanem szükséges is. Az a hirtelen ár-emelkedés azonban, amely most egyszerre bekövetkezett, több szempontból föltétlenül aggodalomra ad okot.

Mindenekelőtt aggasztó az a tünet, hogy ez a nagy forgalom nem az igazi telekvásárlók természetes igényeit elégíti ki. Az elmúlt negyedévben 3.300.000 korona, csaknem negyedfélmillió korona értékű ingatlan cserélt gazdát Nagy-Váradon. Ez már nem természetes forgalom, ez csak a tulcsigázott spekuláció mesterkedése. A nagy ingatlanforgalom hasznát nem látja sem a régi, sem az új állandó tulajdonos, hanem a spekuláns, az átmeneti tulajdonos. Beszélnek a városban tiz- és százezrekről, amelyekkel egy-egy ingatlan értéke emelkedett. Talán ezzel az összeggel a volt tulajdonos gazdagodott? Szó sincs róla. Az értékelkedés annyit jelent, hogy ennyit és ennyit nyert az illető ingatlanon valamelyik élelmes üzér.

Mint hogy az egész forgalmat a nye-

reségvágy hősökön akárhány esetben bámulatos merészmindenkről hallani. Teljesen pénztelen gára az százezres spekulációkba bonyoló. Házakat vesznek a valódi értéket jóval meghaladó áron, bankkölcsönre s a bank még a vételáron felüli összeget is megszavaz. Nem csoda. Hiszen szépen szaporodnak a spekulánsok, de még inkább a kis csiribiri bankok, melyek csakugyan csupán az ilyen kétségbeesett kölcsönök utáni folyósítási jutalékból élnek. Van olyan ház Nagyváradon, mely a vételár 3 százalékát sem hozza meg, de azért a tulajdonos megkapta a teljes vételárat a banktól, sőt még néhány ezer korona zsebpénzt is ráadásul. Persze, a bank abban reménykedik, hogy lesz valami jó bolond, aki még ráigér a házra úgy, hogy az csak 2 százalékot fog jövedelmezni.

Valamikor az volt a szokás, hogy az adásvételi szerződésekbe kevesebb vételárat irtak bele a valódinál, a finánc becsapása végett. Ma ez a szép szokás idejét multá. Ma az igazi vételárnál nem kevesebb, hanem nagyobb összeget tüntetnek ki. Most már nem törődnek a fináncal, most a bank előtt kell minél magasabb vételárat kitüntetni, hogy an-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vasárnapról-vasárnapra.

A sajtószabadság

Megsértéséről visszhangzott ezen a héten az ország. A legkülönfélébb érvek, vélemények, szóáradatok özönte hullámozott, zúgott keresztül a közvéleményen. S különös szeszélye a sorsnak, hogy a sajtószabadság megvédéséért éppen akkor kell erős harcokat vívni, amikor egy lap ezt a sajtószabadságot, amelynek védőbástyája mögé akar elbujni, arculesapja, visszaél vele.

Meghallgattuk a vitát, láttuk a küzdelmet, hallottuk a véleményeket pro- és contra, hallottunk merész kiszólásokat, amik miatt azok, akik ezt a nagy és becses jogot ideális lelkesedéssel és nemes küzdelemmel vívták ki, megfordulnak a sirjukban és azt látjuk, hogy szükség volt már erre a lelkeket kissé mozgásba hozó küzdelemre, mert éles reflektorokkal világítottak be a sajtó nagy műhelyébe, úgy, hogy sikerült meglátni, mi a tenni, a javítani való és mert szeretjük hinni, hogy így ebből a harcból a végén megacélozva, tisztán fog kikerülni az igazi sajtószabadság.

Hagyjuk elpihenni a hullámokat, csak vonjuk le az esetből a magunk tanuságait.

Sunt ceiti denique fines, mondta a miniszterelnök. Vajjon nem a közönségnek kellett volna ezt a szót már jóval előbb kimondani? Nem volt, nincs hozzá energiája.

Mert van egy közönség, amelyből kipusztult minden jó érzés, minden finomság, amely irtózik a kritályos víztől, inkább a pocsolóban szeret tetrengeni. Van egy közönség, amely a lelki finomságokat már nem ismeri, nem szereti. Van egy közönség, amely arra az idegizgalomra vágyódik, amelyet a durva érzelmek zavaros ára tud megindítani és olyan mint az alkoholista, amelynek mindig több mérges italra van szüksége, hogy izgalomba jöjjön. És mind ezt úgy megszokta, hogy nem tudja, nem akarja nélkülözni.

Megszokta, mert rászoktatták. Ránevelték azok a lapok, amelyeknek ezek a jellemvonásai, amelyek visszaélték a sajtószabadság szent eninével. Vagy egymást nevelték?

Szomoruan jellemző dolog ez.

Szomoruan jellemzi azt a hatást, amelyet a pénz- és lélekkufár sajtó a maga nemtelen eszközeivel el tud érni.

Ez ellen védekeznünk kell. A mételet ki

kell irtani az egészséges testből. Fel kell világosítani azt a közönséget, hogy az az ut, amelyen halad, amelyen orránál fogva vezetik, nem a becsület, a tisztesség, az ideálok útja. Véték tovább engedni annak a sajtónak romboló, pusztító munkáját. Itt az idő, hogy végre kimondjuk: eddig és ne tovább!

A sajtó ellen pedig csak sajtóval lehet védekezni. Keresztény, becsületes, tisztességes sajtó, itt van a te országod. Itt a tér hódító és mentő utra menni. Ki kell nyitni teljesen annak a közönségnek a szemét, hiszen már fellebbent a fátyol.

Ha a mi sajtónk olyan fürgeséggel, olyan bizalommal, nagy-nagy ambícióval hirdeti a maga igaz eszméit, mint a mások, akkor biztosak lehetünk, hogy célját el fogja érni. A munkája nehezebb lesz, mert könnyebb konkolyt hinteni, mint nemes eszméket, azokhoz méltó hangon hirdetni, azokra nevelni a közönséget, de éppen ez serkenet nagyobb munkára, áldozatokra a mieinket.

Ismét élesen és világosan látszik, hogy mennyire szükség van az erős, hatalmas hath. sajtóra!

La Ly.

Salamon Béla

520

Telefon: 11-20.

Nagyváradon, Rákóczi-ut 5. Waiszlovits-ház
 uridivat, kalap és czipő különlegességek üzlete meg-
 nyílt.

Saját készítményü fehéreneműek.

Angol felöltők.

nál nagyobb kölcsön legyen megszavazható. Eddig a fináncot játszották ki, most a bankot csapják be, a finánc pedig csak mosolyog: fiaim, csak forogjon a teltek minél magasabb áron, úgy fog nekem csurranni bőven az illeték.

Ha ez a nagy forgalom csak néhány ember nagy hasznát jelentené, még hagyján. De mint mindenütt, itt is a szegény ember bőre lesz libabőrös a mások gazdagodásától. A hány változás a házigazda személyében annyi házbéremelés. Vegyük még hozzá a szociálista kőműves urak folyton növekvő követeléseit és folyton csökkenő béralmát (12 év előtt egy kőműves naponta keresett 3 koronát és berakott 1000 téglát, ma 8 koronát kap és 300 téglát méltóztatik kényelmesen berakni) s akkor megértjük, miért sirják vissza a nagyváradi lakók a barlanglakók korát. Akkor nem voltak sem házi urak, sem telekspekulánsok, sem ház mesterek, sem sztrájkoló kőművesek!

Hogy ez a képtelen állapot sokáig nem tarthat, az bizonyos. Valamikor el kell következnie annak a vevőnek, a ki már nem kap nyereségre utódot. Már is vannak, akik veszteségre is szabadulni igyekeznek háziuri méltóságuktól. Az ingatlanok egyszerre olyan mozgékonyá váltak, hogy minden ingót lepipálnak. Félő, hogy a mozgás valami alapos rengésben, olyan láthatatlan földrengésben fog végződni, a mely csak az eltemetett spekulánsokról lesz látható. Hogy ez sok egzisztenciát letör, az előrelátható; de a ma már végletekig kiuzsorázott lakóknak csak könnyebbséget hozhat.

*

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 26.

Kabos Ferenc alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Bemutatja Majsza község feliratát a katonai javaslatok ellen. Javasolja, hogy a felirat a Ház asztalára tétessék.

Barcsay Andor: A feliratot a kérvényi bizottsághoz kívánja utasíttatni.

Elnök bemutatja a debreceni polgárság feliratát a tanítók szövetségének feloszlása ügyében. Bemutatja még Ujvidék feliratát az obstrukció ellen.

Barcsay Andor a kérvények hovautalására az elnöki indítvánnyal szemben ellenindítványt tesz.

Elnök jelenti, hogy a feliratok ügyében husznál több képviselő névszerinti szavazást kér és a szavazásnak holnapra való halasztását kívánja.

Lovászy Márton a sajtótermékek szabadon való terjesztése érdekében jegyzett be interpellációt.

Az interpellációs könyvbe a következő új interpellációk vannak bejegyezve:

Csermák Ernő az érdemkeresztek tárgyában,

Csermák Ernő a szepesszombati vasuti szerencsétlenség ügyében,

Lovászy Márton a Margit-sziget ügyében. Az interpellációkra fél 1 órakor tér át a Ház.

Sorra következnek a mára halasztott névszerinti szavazások.

Interpellációk.

Ráth Endre óvadéka dolgában interpellált, melyeket késedelmesen tesznek vissza a keresk. miniszteriumba.

Csermák Ernő az érdemkeresztek dolgában interpellált, melyeknek négy fajtája van s nem a négy osztrák felirással, vagy képpel van ellátva. Ez ránk nem kiüntetés, hanem szégyen.

Elnök ezért rendreutasítja.

Csermák Ernő azután a szepesszombati

vasuti katasztrófa sebesültjei érdekében interpellált és kért gyors intézkedést.

Végül **Lovászy** Márton interpellált a Margit-szigeti személtlerakodóhely eltávolítása tárgyában.

Az ülés 1 óra után véget ért.

Külgyminiszterek találkozása. Szeptember első nagjaiban érdekes politikai találkozások lesznek. Gróf **Aehrenthal** az osztrák-bajor határon, valamely nyaralóhelyen fogja **Kiderlen-Wächter** német külügyi államtitkár látogatását fogadni, körülbelül ugyanarra az időre fog esni **San Giuliano** olasz külügyminiszter találkozása **Kiderlen-Wächterrel** és szeptember derekán látogatja meg az olasz külügyminiszter a **Semmeringen** az osztrák magyar monarchia külügyminiszterét. A hármasszövetség külügyi politikájának irányítói a Balkán-kérdésről és a marokkói bonyodalmakról fognak tanácskozni.

Kulturkép Biharországból.

Van a magyarszéki járásnak egy községe, mely ujabbán **Nánhegyes** nevet nyerte. Ha ebbe a községbe bemegyünk úgy érezzük magunkat, mintha nem a huszadik században és nem Magyarországon lennénk. A község, ha ugyan annak lehet nevezni, inkább egy cigányfalu benyomását kelti, mint egy fejlett kulturájú ország kis községe. Valahol Jókai a Régi jó táblabírákban ír le ilyen nyomorúságos községet. A viskók, melyekben emberek laknak, dülledeznek, a barna avult szalmafedelek alól a facölöpökről lehullott a sártapasztás s most a korhadt oszlopok oly siralmasan vigyorognak felénk, mint valami elhullott ló oldalbordái, melyekről a varják szedték le a húst. Es ezek között a viskók között lesodványodott emberek járnak keinek, kiknek fogalmuk sincs az irás-olvasás mesterségéről.

Most ebben a koldus fészekben, ezek kö-

A Turcsánszky-fiu.*

Irta: Köveskúti Jenő.

A Felvidékről Budapestre utaztam az északi vasuton. Egy kis állomásnál utitársaim akadtak: két nő, az egyik idősebb, a másik egészen fiatal. Amannak nagyszélű szalmakalap volt a fején, könnyű nyakkendő a váliain, mely ügyetlen szabású, ráncos ruhaderekeit egészen régi divatu szoknyáját pedig félig eltakarta. Emez ifju, alig tizenhét éves leány, de egyébként falusias és ügyetlen volt. Ez látszott ruházatán és minden mozdulatán. Cipőit erősen kopogtak, amint ki-kiment a folyosóra, hogy kinézzen az ablakon.

Valami — ugylátszik — nagyon érdekelte, mert ernyőt formált kezével s úgy nézett a távolba, a fenyves hegyek között mélyen benyúló völgyeken végig. Egyszer felkiáltott:

— Mama, nézze csak, ott látszik a Turcsánszkyék kastélya, ott a fák között!

Szerény nemesi kuria húzódott meg egy kis falu végén, néhány vén fenyő árnyékában.

Az anya is odanézett.

— Az ám, csakugyan.

Anyja és leánya úgy hasonlított egymás-

* Szerzőnek most megjelent »Szomorúak és vidámak« című kötetéből.

hoz, mint bazsalikom a bazsalikomhoz. Nézésük, mozdulatuk, még hangjuk is egy és ugyanaz. Erősen felvidékiek kiejtésökről, uraskodó modorukról könnyen megállapíthattam kilétüket.

Valami fátravidéki nemes asszony volt a leányával. A Fátra vidékének vannak ilyen jellemzetes alakjai. Elénk tudatában vannak ezek nemesi mivoltuknak. Félig a hűbéri korszakban élnek. Elavult a gondolkozásuk, a modoruk, a ruhadivatjuk. Egészen a régi, megszokott módon, de elég pazarul élnek kicsi falvaikban, szürkére mázolt kuriáikban. Atyafiságban vannak egymással mind. Nagyon elszegényedtek, de van még két nagy gazdaságuk. Az egyik az ősi név dicsősége, a másik a vármegye. Amikor ez a két gazdaság is elfogy, akkor földöntfutókká lesznek. Pedig ma-holnap egészen elfogy. Az ősi név egyre veszti nimbusát. Idegen jött-mentek, senki-fiatu tolokodnak be az ősi családokba. A vármegyét is kihúzzák a lábaik alól. Ó, hiszen látszik ez már rég óta!

Vonatuuk gyorsan robogott be a legközelebbi állomásra. A pályaházon túl egy régies cséza állt, mely ülésekkel; eléje két rosszul tartott gebe volt fogva. A cséza felől széles szalmakalapú és ó-divatu ruhás asszonyság sietett szapora léptekkel a vonathoz. Mellette vékony, pelyhedző bajuszu, hirtelen-szöke, meg-

nyult legényke haladt hosszú léptekkel, kopott utazó-táskát cipelve.

— Ah, hiszen ezek a Turcsánszkyék! . . . kiáltotta az ablakon kinéző leány. — Mama, nézze csak Turcsánszkyékat, ők azok, ni, az Oszkár, hogy megnőtt! Ide, ide, Berta néni! . . . és verte az ablakot.

A közeledők felnéztek a kupéra.

— Ah, a Laszkárszkyék, nézd csak Oszkár, a Laszkárszkyék, Liptóból! mondta Berta néni.

Aztán fölszálltak nagy ügygyel-bajjai, sok zörejrel a kupéba. A két asszony összeölelkezett.

— Ah, ah, micsoda véletlen szerencsel! Hény éve, hogy láttuk egymást? A gyermekek akkor még kicsinykék voltak, mondta Laszkárszkyéné.

— Ó, a gyerekek megnőnek, ha véka alá rejtjük is őket. Nézd édesem, az én Oszkárromat!

— S az én Ellám . . .

Oszkár ügyetlenül hajtotta meg magát Laszkárszkyék előtt, s nyújtogatta hosszú, csontos kezét a leánynak:

— Turcsáni Turcsánszky Oszkár, első éves joghallgató.

— Azaz csak még ezután leszel joghall-

KIRÁLY

ÜDÍTŐ és BORVIZ

mindenütt kapható

1/2 liter 5 krajcár, 1 liter 10 krajcár.

898 B

zött a romok között csinos fehérre meszelt, piros tetejű új épület tekint felénk, büszkén, dacosan, biztatón, mintha buzdítaná mellette a porban hancurozó félmeztelen gyermekeket, hogy ne féljete, biztatok bennem, én a kultúra bölcsője leszek.

Ez az új épület a drága pénzen épített községi iskola. Tizezer koronájába került annak a koldus népnek. Nagy áldozat volt ettől a néptől ily óriási összeget áldozni az iskoláért. Hiszen ha mindenüket eladnák se jönne össze talán 8000 korona sem. És mégis áll az iskola az emberek csodálkozására és a jövő nemzedék boldogulására.

Az új épületben már szeptemberben meg kellene kezdeni a tanítást, azonban sajnos, az iskola körül nagy baj van. A község mindössze 100 koronát bírt megszavazni a tanító fizetésére. Ezért a pénzért pedig ugyan ki menne ki tanítani Nánhegyesre a félmeztelen emberek közé? Ezt tudják jól a községben és tegnap beadványt is intéztek ebben az ügyben a vármegyéhez. Ez a beadvány fényesen tükrözi vissza az ottani állapotokat és nyomban meg is magyarázza az okokat is, melyek azt a nagyfokú zűlést idézték elő, ami jelenleg uralkodik.

Erdemes volna az előjáróság egész beadványát közölni, azonban helyszűke miatt azt nem tehetjük, közöljük azonban annak fontosabb részeit. A beadványban elmondják első sorban, hogy a községben 10000 koronáért iskolát építettek, a tanító fizetésére 100 koronát vettek fel.

... A község távol az Alföld tanult és felvilágosodott szinmagyar népétől írás és olvasás ismerete nélkül tudatlanságban Isten és emberismeret nélkül nőnek fel az emberek. Tudatlanságukban csak terhei, fekélyei a közigazgatásnak, páriái a társadalomnak, kiket a fertőből kiragadni állami és társadalmi kötelesség.

gató, vette át a szót az édes anyja. Aztán oda fordult Laszkárszkyéhoz.

— Tudod, édesem, most viszem Oszkárt Egerbe, a jogra. Az érettségén túl van a fiu szerencsésen, ámbár kicsinkét nehezen ment. Most Egerbe megy... Tudod, ott a nagybácsi, a kanonok... tudod, majd ő ügyel rá.

E közben elhelyezkedtek a kupében. A két nő is, a két gyermek is egymással szembe ültek.

— Hát ti hová utaztok? kérdezte Turcsánszkyé.

— Zólyomba, a vásárra... Tudod, ahol nagy leány van...

— Talán csak nem lakzi? ... Ilyen korán...

— Nem, nem, édesem, hanem hát a gondos szülő...

— Bizony, édeském... No, látod, én is így vagyok. Viszem ezt a rossz fiút már nyolc év óta városról városra. Nagy gond a gyerek... Most Egerbe megyünk a jogra.

A gyermekek ezalatt szótlanul ültek egymással szemben. A leányka szép tüzes szemével célba vette a fiút, aki nagy, hosszú állát leeresztve, két nagy kezét térdeire rakva, szótlanul bámult maga elé, vagy olykor a leányra. Végre ia a leány szólalt meg:

Írja az előjáróság, majd rátér arra, hogy felépült a szép új iskola, de nincs benne tanító, mert csak 100 koronát tudott erre áldozni a nyomoruságos nép. Szükséges volna még 900 korona. Ezt a 900 koronát szeretné megkapni az államtól a község, mert saját erejéből nem képes többet fizetni. Majd így folytatja a beadványt.

... A nagy szegénység minden ismervét fel lehet találni Nánhegyes községében: a házak oszladozó falazata, tapasztól vedlett külseje, szalma fedél, alól kilátszó szarufák, az utcán félmeztelen járó, gyermekek, korán megvértült, fásult ábrázatu, silány tápláléktól s pálinka ivástól roskadozó emberek szánalmas arckifejezése és gyengesége már külsőleg bizonyítják a szegénységet és az erkölcsi zűlést.

Igy írja le az előjáróság Nánhegyes községét, melyről csak annak lehet fogalma, aki ott megfordult. Ezekre az alapokra támaszkodva kéri az előjáróság a 900 korona állami támogatást.

A kérelmet a magyarországi főszolgabíró terjesztette be a vármegyéhez. A főszolgabíró nem cáfol semmit, sőt mindent megerősít és kéri, hogy a vármegye minél előbb járja ki az állami támogatást, mert ellenkező esetben szeptember elsején üresen marad az iskola s nem lehet megkezdeni az előadástokat, melyekre pedig nagy szükség volna.

A főváros és A Nap. A fővárosi tanács dr. Bárczy István elnöklésével tegnap délelőtt ülést tartott, a melyen egyhangulag elfogadták dr. Várossy Vilmosnak ismeretes indítványát, hogy a főváros irjon fel az országgyűléshez a sajtószabadság kiterjesztésének és ennek törvénybe foglalásának garanciái érdekében. A tanács elhatározta, hogy ilyen irányban megkeresi az összes megyéket és törvényhatóságokat, hogy ezek is hasonló szellemben irjanak fel az országgyűléshez. Egyben elhatározták azt is, hogy augusztus 30 ára rendkívüli közgyűlésre hívják össze a fővárosi képviselőtestületet.

— Letette az érettségét, Turcsánszky ur?

— Le, kisasszony. Itt a bizonyítványom, no nézze meg a bizonyítványomat.

És szélesen keresgélte a belső zsebében. Az asszonyok pedig a terméstről beszélgettek.

— Hát milyen a termés erre, mond csak? — kérdezte Laszkárszkyé!

— Csak olyan, mi... árpa kevés termett, a krumplira pedig esős idő járt, nem tudni, milyen lesz a szüret?

— Hát mi lesz ön, Turcsánszky ur, — kérdezte a leány a fiút, átnézvén a bizonyítványt. Doktor lesz? ...

— Nem, kisasszony. Megígérte az alispán nagybátyám, hogy aljegyző leszek a megyénél, azután szolgabíró, főbíró.

— Főbíró?! ...

— No, igen.

— Hanem a férjed, a férjed, édesem? Majd elfeledtem kérdezni: hogy van, mondd csak? — sipított erősen Turcsánszkyé.

— Csak úgy ni, szegény öregem. Most csépelte, a buzát csépelte.

— A buzát? No nézd csak! Termett az is? — Termett, kicsinka.

Sebesen robogott e közben a vonat a Garam vadregényes völgyében. Robogását százszorosán adták vissza az erdős hegyek, vad

Intrikák egy igazgató ellen.

Az iskolaszék ülése.

A délelőtti oktatás.

A nagyvárosi községi polgári leányiskola tantestületében már régen türelmetlen állapotok vannak. Az iskola tanítónői, holmi pletykák miatt állást foglaltak az intézet kiváló érdemeiket szerzett igazgatója: özv. Személyi Kálmán ellen, sőt kétféle feljelentést tettek a bírósághoz is.

Jóllehet, hogy minden torzsalkodás a tanterők között káros magára az intézet működésére, de amíg komolyabb jelleget nem ölt, nem tartozik sem a felettes iskolaszékhez, sem a nyilvánosságra; mihelyt azonban oly mérvben élesednek ki az ellentétek, hogy veszélyeztetni az intézet működésének sikerét, energikus kézzel kell véget vetni a tarthatatlan állapotoknak. Ki kell kutatni az intrikák szítóit s ha másként nem lehet, el kell távolítani az iskolától.

Ma már a dologba beleártotta magát egy klikk, amely nagyon szívesen látná, ha özv. Személyi Kálmán eltávoznék az intézet éléről. Az aknamunkának már-már sikere lett, mert Személyi Kálmán a folytonos intrikák miatt elkedvetlenedve az iskolaszékhez intézett beadványában az igazgatói állásról lemondott. Bár az iskolaszék nem illetékes a lemondás dolgában határozni, mert ez a kir. tanfelügyelő joga, mégis nagy lett az öröm bizonyos körben. Azonban korai volt ez az öröm, mert Személyi Kálmán lemondását visszavonta s így a szenzáció csütörtököt mondott, a lemondást nem tárgyalhatta az iskolaszék.

A községi iskolaszék tegnapi ülésén dr. Adorján Armin elnököl s a tagok közül mintegy 24-25-en jelentek meg. Néhány hallgató is volt, akik várták — a szenzációt.

sziklák, melyek itt összeszorulnak s lábukat egészen a folyó partjáig nyújtogatják le.

»Zólyom!« kiáltotta a vonatvezető harsányan, amint kiérvén a hegyszorulatból, hosszasan dühörögve, megállt a vonat. Előttünk volt a zólyomi vár, ódon fenségében.

Utitársaink nagy zajjal, lármával elbucsztak. Az asszonyok nem győztek egymásnak elég szerencsét kívánni, majd ölelgették egymást. — Oszkár ur leeresztve hosszú karjait, ügyetlenül hajlongott, hol a leány felé, hol az anyja felé.

A vonat fűttengett s robogtunk délkeletnek, lefelé.

Másfél év múlva, úgy akarta a sors, hogy ismét találkozzam Turcsánszkyékkel és Laszkárszkyékkel. Budapestről a Felvidékre utaztomban.

Turcsánszkyék Selmecbánya felől csallakoztak hozzánk. Egy rokonuknál voltak a karácsonyi ünnepekre, a városban.

A találkozás most is egészen véletlenül történt és nem csekélyebb örömet okozott, mint a multkor. Az asszonyok ugyanazon ódon divat szerint voltak öltözködve, sőt Laszkárszkyé öltözködésének odonszerűségét emelte a vikler és kapizson, Turcsánszkyéét pedig a rókamállal bélelt mente. Ella kisasszony ruhája azonban egészen a zólyomi szabó szisztémája szerint volt

Felülmulhatatlanok tartósságban a Moskovits-féle anatómiai gyermekcipők.

Elárúsítás: Gyári fióküzletben
Kossuth Lajos-utca 5. szám.
TELEFONSZÁM: 843.

Fő-utcai fiók ideiglenesen szeptember 5-ig Rákóczi-út 5. sz.
alatt Weiszlovits-házban, Huzella M. üzletével szemben.
TELEFONSZÁM: 687. TELEFONSZÁM: 687.

Első sorban az elnöki jelentést hallgaták meg. Ebben igéri az elnökség, hogy a délelőtti oktatásra a tanrendet még a tanév megkezdése előtt összeállítja.

Gábel Jakab arra vonatkozólag, hogy az összes hittanórák is délelőttire osztassanak be, azt kérdi, vajjon meghallgatták-e erre nézve a hitoktatókat, mert a tanrend egyoldalú összeállítására nem illetékes az elnökség.

Elnök kijelenti, hogy az igazgatókat utasították, miszerint hallgassák meg a hittanórák beosztására nézve a hitoktatókat. Most az igazgatókat értekezletre hívják össze. Ha nem sikerül a kérdés helyes megoldása, úgy is az iskolaszék elé kerül még a tanórák beosztása.

Sulyok István kijelenti, hogy nem elég a hitoktatók meghallgatása, mivel azok nem rendelkezhetnek s így kötelező nyilatkozatot sem tehetnek, miért is szükséges az egyházak vezetőinek meghallgatása. A hitoktatóknak más kötelességeik is vannak.

Dr. Dóri Ferenc azt óhajtja, hogy minden tanóra délelőtti legyen s elvárja a hitoktatóktól, hogy előzékenységgel ne állják útját ezen »epochalis« reformnak. Ha mégis a hitoktatás lenne akadály ezen reformnak, az ellen tiltakozik.

Sulyok István nem tartja olyan »epochalis«-nak ezen reformot s minaddig, míg a hittanítási kötelező tantárgy s annak költségét a felekezetre tolják és azt azok a saját költségükön teljesítik, csak az egyházak bevonásával lehet a tanórárendet összeállítani.

Dr. Vucskics Gyula nem akarja megakadályozni az új rendszert, bár pedagógiai szempontból azt nem tartja helyesnek. A határozat meghozatalánál az ő felszólalására kikötötték, hogy csak az esetben fogadják el a reformot, ha a hittanórák is délelőtti lesznek; mert tudjuk, hogy ha külön kell délután a hittanórákra felmenni, az elkedvetleníti a növendékeket és szülőket. A katolikusoknál nem hiszi, hogy akadály lenne a hitoktató személyzet tekintetéből, de respektálni kell más felekezetek helyzetét is. Ezért az elvi álláspontot fenn kell tartani. Budapest példájára nem irányadó, mert a főváros fizeti a hitoktatókat. Ezt azonban Nagyvárad nem teheti s azért respektálnia kell a felekezetek helyzetét. Különböznemegnyugvással veszi tudomásul, hogy a tan-

felügyelőség is csak ilyen feltétellel enged meg a reformot.

Elnök kijelenti, hogy az értekezlet eredményét beterveztik s akkor majd lesz alkalma az iskolaszéknek azt elbírálni.

Rátkay József nyugdíjazása.

Az elnök előterjeszti a kir. tanfelügyelőség átiratát, amely szerint Rátkay József tanító 40 évi szolgálat után nyugalmába lépett.

Materny Imre különösnek tartaná, hogy e felett a nyugdíjazás felett egyszerűen tovább mennének. 40 év buzgó munkásságáról van szó. Indítványozza, hogy az iskolaszék fejezze ki hálás köszönetét azért az eredményes munkáért, amelyet Rátkay József 40 évig Nagyvárad kulturális fejlődése érdekében kifejtett.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Rátkay helyének betöltésére nézve a szükséges intézkedésekkel az elnökség bízott meg.

Örvendetes tudomásul vették, hogy a város közgyűlése a községi polgári leányiskolához 2 parallel osztály és a polgári fiúiskolához szintén 2 parallel osztály felállítását engedélyezte.

Személyi Kálmán lemondása.

Ezután következett volna a »sláger«, Személyi Kálmán lemondása.

Elnök előterjesztette, hogy özv. Személyi Kálmán a közs. polgári leányiskola igazgatói állásáról lemondott.

Közbeküldés: Nem tartozik ide, a tanfelügyelőség illetékes!

Elnök: A lemondást azonban egy újabb beadványban visszavonta.

Dr. Váradi Odón az iratok felolvasását kéri. (Zaj.)

Székely: Erdekelt fél ne beszéljen!

Gábel Jakab kifejti, hogy a kérdés a tanfelügyelőség ügykörébe tartozik. Különböznemegnyugvással veszi tudomásul, hogy a tan-

A nagy többség elfogadja Gábel Jakab indítványát.

Ezzel az ülés véget ért.

69. vagy 96.

Hogy csalják lépre a vevőket.

A nagyvárad kereskedelem jó hírűvének megfontására mind sürűbben akadnak egyes kereskedők, akik üzleteiket nem a becsületes kereskedelmi alapra helyezik, hanem mindenféle árutakon és törvénybe ütköző eszközök felhasználásával igyekeznek boldogulni és — meggazdagodni.

Ezek legközvetlenebbül érintik a tisztességes, szolid kereskedők érdekeit, mert bizalmatlanságot keltenek a közönségben, de megkárosítják a közönséget is, ami által a csalást, tehát a büntető-törvénykönyvbe ütköző cselekményt követnek el.

Vannak sokan, akik például Zöldfa-utcára már nem mennek vásárolni, még ha ingyen ígérnek is a portékát, mert egyes lelketlen kereskedők alaposan lerontották az ottani kereskedések jóhírnevét. Pedig Zöldfa-utcán is éppen úgy, mint másutt, vannak szolid, igen tisztességes kereskedők, akik károsodnak a svindliré alapított kereskedések miatt.

Vagy mit szóljunk az olyan kereskedőkről, akik képesek a másik üzletből lopott árutakot poton áron összevásárolni, hogy ezzel növeljék az üzletük készletét.

De hát fő az, hogy üzlet legyen. Ha sikerül jó, ha nem sikerül, keresse az áru értékét a nagy kereskedő, vagy gyáros.

A rendőrséghez is sok panasz érkezett már arról, hogy a megvett portékát a csomagolásnál kicserélik s ha az illető vidéki a következő héten visszahozza a jó helyett becsomagolt silány árut, egyszerűen kipofozzák a boltból, hogy csalni akar. A tolvaj kiáltja a »fogdd meg«-et.

A svindlinek nem utolsó példája az is,

kiállítva. Oszkár ur ellenben másfél év alatt modern gavallérá lön s egészen kiművelődött. Gigerli öltözéke kitógástalanul simul hosszú, szikar tagjaihoz, fejét alig bírta mozdítani az araszos gallértól, mely hosszú, vékony zsirányakát összeszorította. Gavallérosan hajtotta meg magát Laszkárszkyék előtt. Berta néniének kezét fölemelte magasra s úgy csókolta meg. Ellát pedig udvariasan megrázta és divatosan fűrészt vele. Föl is tűnt Laszkárszkyénak és megjegyezte, félig sugva Turcsánszkyéhez:

— Milyen gavallér fiad van édeském!

Oszkár ur pedig leült szembe a leánynyal, aki másfél év alatt egészen kifejlődött, megszépült — és szemtelenül vigyorogva kérdezte:

— Hogy van, nagysád?

Amialatt aztán a gyermekek beszélgettek bátról, ruháról, felvidéki és egri lányokról, Ella mindig szemérmesebben, Oszkár ur egyre szemtelenebbül, a mamák ott az ülés tulsó végén hangosan tárgyalták, hogy ezek a kamaszodó gyerekek milyen nagy gondot okoznak a szegény szülőknak.

— It van, nézd csak, az én tiam — mondta Turcsánszkyé! Oh, nem is tudom, hogy titkoljam el bosszúságomat és fájdalommat . . . Szegény öregem otthon nyugodni sem tud miatta . . . Hát csak haza kell vinni az éhbetegent. Nem tanult, nem járt előadásokra, nem vizsgázott, csak léhaskodott. A napokban irt a nagybácsi, hogy ő már nem bír vele, megunt szidni, korholni; vigyük haza . . . Oh, édeském, képzeld el elkeseredésünket: másfél esztendő oda van! Hiszen irnok, ellenőr, anélkül is lehetett volna; betette volna az alispán nagybátyja, a főispán is rokon, tudod a gróf Blatnyiczkyékről . . . O, ó, Istenkém! . . .

— De hiszen még semmi sem késő, jegyezte meg Laszkárszkyé, a fiu még egészen fiatal.

— Nem késő, ugy-e? Azt gondold. De a pénz, lelkecském, amibe került! Tönkre mentünk . . .

— No, hát a pénz! . . . De egészen gavallér lett a fiu . . . Aztán a kanonok bácsi, a főispán, csak tesznek valamit . . .

— És azt gondolta Laszkárszkyé: van ennek a fiunak mindene, ami kell.

— Az, gavallér lett ugy-e? A te leányod is édeském . . . felelt Turcsánszkyé.

S aztán gondolt valamit, s hirtelen kérdezte:

— Hát hogy is vagytok, mennyi buzátok termett?

— Termett kicsinka.

— A kastélytok szép, nemrég épült ugy-e?

— Nem régen.

— Es a teher rajta . . . a földeken?

— Kevés, hála Istennek.

— Ah, ah és egy gyermek . . .!

— A gyerekek ezalatt mindig hangosabban és vidámabban csevegtek. Oszkár ur valami viccet talált mondani, amire hangosan röhögött. Nevetek rajta mind a ketten, percekig. A mamák oda néztek és láthatólag boldogok voltak.

— Jó kedvük van mondta — Laszkárszkyé boldogan — hála Istennek.

— Oh, ez az én Oszkárom nagy kvinkusz. Hanem áldott jó szive van, tudod édesem!

— Hivatalt kap?

— Már készen várja a jó hivatal. Ellenőr lesz, tudod. Jó fizetés . . . Aztán fölebb is megy később; megigéite a nagybátyja, az al-

ispán, a főispán is, aki szintén rokon, tudod, a gróf Blatnyiczkyékről.

— Oh, milyen derék fiu . . . Milyen derék fiad van, lelkecském!

Es mosolygott Laszkárszkyé, amint a gyermekeket szemlélte. Turcsánszkyé pedig ezalatt csillogó szemekkel, kipirult s a bizonyos derűtől megszelesült arccal vizsgálta Laszkárszkyét. Látszott rajta, hogy ezt gondolja: a gyermekek tetszenek egymásnak, a leány anyjának sincs kifogása, a Laszkárszky-birtok tehermentes, megmenti a kéményig betáblázott Turcsánszky-birtokot; a léha fiu, ha nem lehet is alispán, de révbe jut s jövője valami módon biztosítva lesz. Es e gondolat láthatólag boldogsággal töltötte el.

Bent robotgunk már egészen a hegyek között. Ott a keskeny mellékvölgyben már látszottak a Turcsánszkyék kuriájának sudár fenye. Turcsánszkyék sietve szedték le kosaraikat, skatulyáikat. Oszkár ur szelesen hordta ki a holmit a folyosóra. A gőzmozdony füttyentett, hosszan, élesen; Turcsánszkyék bucsuztak. Oszkár ur most még erősebben rázta Ella kezét, miközben minden ok nélkül, hangosan nevetett. Az asszonyok összeölelkeztek. Ah, milyen rövid volt az együttlélt!

— Mikor látjuk egymást? kérdezte Laszkárszkyé, kiáradó érzéssel.

— Megyünk hozzátok nemsokára édesem, felelt Turcsánszkyé csendes hangon — leánykérőbe.

Laszkárszkyé kipirult s boldogan mosolygott arccal felelte:

— Ah, ah, kedvesem, hozzon Isten, hozzon Isten!

mikor megtagadott végeladás esetén nagy be-tüvel diszlik az üzlet felett:

VÉGELISÉL ADÁS

Ezzel akarja a hiszékeny közönséget lépre-csalni.

Tegnap is történt egy érdekes epizód, a mely jellemzi az egyeseknél divó kereskedelmi svindlit.

Az egyik, mindentéle vászon és női divat-és rövidáruval teleaggasztott bolt bejárat és ki-rakat előtt egy asztalterítő is emelte a dekorá-ció gazdagságát. A terítőn papirtábla lógott, óriási számokkal:

69.

Ezek a számok arra jók, hogy becsábítsák a vevőt, aki ha egyszer benn van, a többi el-végzik őt.

A dekorációhoz tartozik a boltajtóban ve-vőkre vadászó kiöltözött kereskedősegéd.

Egy arra menő asszony szeme megakadt a mutatós asztalterítő s merően nézte a rá-akasztott táblát.

Az ajtóból pillanat alatt mellette termett a kifent bajszos segéd.

— Mi tetszik kedves néni, tessék besé-tálni.

— Azt az asztalterítőt nézem, az 69 krajcár?

— Igen finom, igen szép, 96 krajcár az ára, mert a táblát megfordította a szél.

A szegény asszony csak bámult. De egy éppén a kirakatot néző uri emberből kitört erre a vakmerőségre a méreg s oda szólt a se-gédhez:

— Na hát ez már mégis gazember svindli. Hisz a 9 es után pont van, de meg a 69 akkor is 69, ha megfordítják. Ilyen gazemberséggel akarják a közönséget becsapni.

Hebegtet valakit a jó iskolából kikerült segéd s eltűnt a bolt helyiség homályában. Bi-zonyára ezután még pontot sem tesz a szá-mok után.

Es hány vidékit becsapnak ezek heten-ként,

*

A zöldfa-utcai tisztességes kereskedőknek kellene összefogni, hogy leleplezzék ezeket a svindli üzleteket s ez által megmentsék a zöldfa-utcai üzletek jó hírnevét.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruhaza

cézgnél, Fő-utca szerezhetők be.

Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPŐK.

115

UJDONSÁGOK.

* **Szent Ágoston napja.** Holnap, hét-főn nagy ünnepet ül az Orsolya zárda. Holnap van ugyanis *Szent Ágoston* napja, kinek szabályai szerint élnek e női szerzet, jámbor egye-dül Istenek és a nevelés szent ügyének élő tagjai. Az ünnep alkalmából délelőtt 10 óra-kor a zárda templomában nagy mise lesz, melyet fél 10 órakor szent beszéd előz meg.

* **Rulikovszky Kázmér emléke.** Holnap, hétfőn lesz 62-ik évfordulója, hogy *Ru-likovszky Kázmár*, a lengyel születésű orosz dzsidás százados itt városunkban kivégezték, mert a hazáért, szabadságért lángoló szive nem tudta tétlenül nézni a magyar honvédség küz-delmét és hozzájuk pártolt, ott hagyta a ma-gyar hazát leigázó orosz tábornok. Pashievics her-ceg lövette főbe. Ott omlott ki hősi vére azon a helyen, ahol ma virágos, díszes szép sir-emléke áll, amelyet városunk hazafias polgár-sága még 1871-ben emeltetett. Azóta emlé-kére minden évben gyászistentiszteletet tartanak a Szent László templomban. Az ünne-pélyes gyászistentisztelet most a 62-ik évfor-duló alkalmával holnap, hétfőn délelőtt 9 óra-kor lesz a *Szent László templomban*, amelyre a függetlenségi és 48-as párt és kör elnöksége ezúton hívja meg a párt és kör tagjait s a város polgárságát.

* **Az adókirovó bizottság tárgyalása.** A nagyváradi III. osztályu kereseti adókirovó bizottság tegnap a fa, festék-, fűszerkereske-dők, dohányárusok és italmérők adóit állapi-totta meg. Holnap a varrógép-, női kalap-, kézmű-, rövidáru-, papír-, ló-, marha- pálinka-és rőtöskereskedők adóját állapítja meg.

* **A kormány és az aradi zászló-a főr.** Ismeretes, hogy *Jóó Béla* aradi rendőr-bíró pénzbüntetésre ítélte az *Aradi Katolikus Kört*, mert házára többi ben kitűzette nemzeti ünnepeken a *pápai zászlót*. Az aradi rendőrség el is kobozta a lobogót. A Katho-likus Kör táviratilag *Glattfelder Gyula* temes-vári püspökhöz fordult, hogy eszközölje ki a kormánytól a zászló visszaadását, *Glattfelder* távirati kérésére a *belügyminiszteriumból* ma reggel sürgöny érkezett *Varjassy Lajos* pol-gármesterhez, a melyben felszólítja a városi hatóságot, hogy haladéktalanul terjessze fel az ügy aktáit a belügyminiszteriumba.

* **Mi lenne ha árvereltetnének?** *Krajova* és *Siad* községek kérelmei alapján a földművelésügyi miniszter 3600 koronát engedélyezett a Sajád-patak kitisztítására. A tisztítási munkálatok azonban 1440 koronával kerültek többre, amit a község lakosságának kellene megfizetni. Mivel pedig e községek oly szegé-nyek, hogy ezt az összeget anyagi romlásuk nélkül nem tudták megfizetni, kérték a mi-nisztert, hogy az 1440 koronát is fizesse ki a miniszter. A miniszter tegnap irt le ebben az ügyben a vármegyéhez. A leiratban a miniszter nem hiszi el, hogy az 1440 korona megfizetése a lakosság végrömlését idézné elő. Azt sem hiszi el, hogy az 1440 koronát még akkor sem

tudnák beszédni, ha a fizetni kötelesek ingat-lanait dobra ütnék. Ezért megkérdi a miniszter az alispánt, hogy kik azok a lakosok, akik nem tudnak fizetni és vajjon, ha ezeknek az embe-reknek eladnák az ingatlanukat, nem térülne-e meg az 1440 korona. Különbben készítsen a vármegye egy kimutatást a lakosság vagyonáról és azt terjessze fel.

* **Sacharincsempészet Debrecenben.** A debreceni fővámszolgálat 10 láda cukor érke-zett s mivel ép a Svájból jövő áruk a leg-gyanusabbak, a vámszolgálatban fölbontották a ládát. Es a vámszolgálat legnagyobb meglepeté-sére a felső csokoládé réteg alatt sacharin jegecek voltak elhelyezve. Atvizsgálták az egész küldeményt és 8 ládát találtak így megtöltve. Összesen 480 kg. sacharint csempészték be, ami 18 vagon répacukornak felel meg. Ha a csem-pésztés sikerül, a kincstárnak 64000 korona kára lett volna. A rendőrség azonnal megindi-totta a legszélesebb nyomozást, hogy ki a fel-adó s ki a valódi címzett; mert az ilyen kül-deményeknél úgy a feladó, mint az átvevő cég neve hamis szokott lenni, aminthogy ez eset-ben is az.

* **Kétszáz elintézetlen hagyatéki ügy.** Panaszos beadvány érkezett tegnap dr *Máté György* járásbírótól az alispáni hivatal-hoz. A beadványban elmondja a járásbíró, hogy jelenleg 202 hagyatéki ügy van nála elintézet-lenül. Ennek a késedelmességnek nem a bíró az oka, hanem az előjáróságok, melyek a ha-gyatéki ügyek elintézéséhez szükséges okmá-nyokat nem terjesztik be a bírósághoz több-szöri sürgetés dacára sem. A legutóbbi két hónap alatt 22 jegyzőt büntettek meg ilyen késedelmes eljárás miatt, aminek azonban semmi fogatja sem volt. A járásbíró most bejelenti, hogy ő a felelősséget nem vállalja és kéri az alispánt a legszigorubb eljárás meg-indítására.

Klebs tanár, Berlinben, írja: A termé-szetes **Ferencz József**-keserűviz kitűnő, oly sok oldalról elismert hatásait nekem is alkalmam volt különféle betegségi álla-potoknál, névszerint tuberkulotikusoknál is, a legkitűnőbb eredménnyel kipróbálni. Azt tapasztaltam, hogy a betegedési folya-mat kezdetén jelentkező székrekedések a **Ferencz József**-viz használata folytán meg-szüntek, anélkül, hogy utána a rettegett hasmenés állott volna be. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapesten.

* **Meghívás.** Nagyvárad város szépsészeti és közlekedési szakkbizottsága folyó évi aug. hó 30-án, délután 4 órakor, a Városház bizott-sági termében ülést tart. Sok és érdekes dol-gok kerülnek ez alkalommal megvitatásra. Az ülésre a következő ügyek vannak kitűzve: 1. Papp Imréné Szőlős-utca 16. sz. telkének utca-nyitással kapcsolatban tervebe vett telekfelosz-tási ügye. 2. Moskovits Farkasnak a Sztarove-szky-utca 9. és 11. sz. telkek felosztására s az ezzel kapcsolatos utca nyitásra vonatkozó ké-relme. 3. Az államvasuti és fűtőházi alkalma-zottaknak a Kert várossal szemben fekvő terü-let felosztása s új utcák nyitása iránti kérelme. 4. Weinberger Ferenc és társa kérelme a Szőlőtelep előtt fekvő területnek házhelyekül leendő felosztása iránt. 5. A városi mérnöki hivatal előterjesztése a város tulajdonát képező

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-fele

Használata valódi áldás gyomorba-jcsoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűviz

Az elrontott gyomort 2-3 óra alatt tel-jesen rendbehozza. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

parkoknak vaskerítésekkel leendő ellátása iránt. 6. Ozv. Czimmer Károlyné építkezése folytán a közterülethez csatolt területért nyújtandó kártalanítás megállapítása. 7. A városi mérnöki hivatal előterjesztése városi téglagyár felállítására iránt. 8. Kohn Armin építkezése folytán elfoglalt közterület árának megállapítása. 9. Incze Lajos és társa cég kérelme »Idomtégla«-gyár felállítására szükséges terület átbozsajása iránt. 10. Koós Zsigmondné telkéhez a Pece szabályozás folytán csatolandó közterület árának megállapítása.

* **Apache-világ Nagyváradon.** Még messze vagyunk a téltől, de a közbiztonság éjjel Nagyváradon már is botrányos. Különösen a félreeső helyeken, sétatereken valóságos apache-kompaniák garázdálkodnak. Tegnap hajnalban a Schlauch-téren lakókat ejtették rémületbe ezek a gazemberek. Előbb egy férfit, később pedig egy szegény nőt vettek üldözőbe, akik csak a futással és segélykiáltással tudtak valahogy megmenekülni a gazemberektől. Rendőr nem volt sehol, ami valószínűleg annak az új rendszernek a következménye, hogy a kiállított posztoknak egy helyről nem szabad elmozdulni. Így nem ér semmit a rendőr, ha nem cirkál állandóan az úgy is elég nagy körzetében. Nem régen, korán este a Schlauch-téren rálóttek egy urnőre. Annyira elfajultak itt az állapotok, hogy amint bealkonyodik, a cselédek sem mernek az utcára kilépni, az apache-októl. Itt igazán nem látszik meg, hogy Nagyváradnak rendőrsége is van.

* **Pöstyén-fürdő** nyárutóján és ősszel nyújtja a legkellemesebb tartózkodást. Ilyenkor az időjárás rendszerint kiválóan kedvező és amikor más fürdőhelyek már kapuzárásnál tartanak, akkor Pöstyénben még mindig élénk, kellemes fürdőélet uralkodik. Jelentékeny mértékben van ilyenkor képviselve a külföldi előkelő közönsége is, mely előszeretettel keresi fel Pöstyént utókurára, miután itt a fürdőközönség nagy számára való tekintettel a vendégek jóléte és szórakozása iránt minden időben a legmesszebbmenő gondoskodás történik.

* **Megkerült kisleány.** Megirtuk lapunk tegnapi számában, hogy Nagy Lajos Varju-u. 20. szám alatti lakos 9 éves Juliánna leánya eltűnt hazulról. Tegnap délelőtt Heilman János rendőr megtalálta Velencén az eltűnt leányt és felkísérte a rendőrségre. Itt azt adta elő, hogy szüleinek rossz bánásmódja miatt távozott el hazulról.

* **Az ügyvédi pálya megnehezítése.** Székely miniszter és Balogh államtitkár több ízben kijelentették, hogy ezt a kérdést tekintik az igazságügyi és kultisztárca legégetőbb és leggyorsabb megoldást követelő problémájának.

Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztett a képviselőházba. Ez az új törvény az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktoratus megszerzésétől teszi függővé. A kiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga ügyvédi) vannak hátra, saját érdekükben siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszereződését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a censorok lépten-nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságot fog gyakorolni, hanem fogjon a készüléshöz, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját »A jogi vizsgák letele« c. munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-u. 3. 402

* **Letartóztatott kerékpártolvaj.** A napokban megirtuk, hogy Bleyer Andor cs. és

kir. 61-ik gy. ezredbeli önkéntes feljelentést tett a rendőrségen, hogy kerékpárját ismeretlen tettes ellopta. Ma a rendőrség a kerékpártolvajt Marosi Gábor foglalkozás nélküli sztrájkoló ácssegéd személyében elfogta, letartóztatta és elvitt a bűnvádi eljárást folyamatba tette.

* **Eladó szőlő és gyümölcszárító kosarak.** A Biharmegyei Gazdasági Egyesületnél fűzveszéből készített szőlő és gyümölcszárító kosarak igen mérsékelt árak mellett kaphatók. Ugyancsak ott beszerezhetők más fajta kosarak, valamint czirok seprők is. Megrendelések az egyesület titkári hivatalához (Nagyvárad, Bunyitay-liget) intézendők.

* **Kovácsnai Horgász** viz hirdetésre felhívjuk a n. é. közönség szíves figyelmét, mely ásványviznek a fogyasztása sok betegségben enyhítőleg hat a szervezetre.

x **WEISZ LAJOS** kereskedelmi- és műszaki irodája lakás és szőnyeg pormentesítő vállalatot létesített, melyhez a világhírű Vacuum Cleaner pormentesítő gépet alkalmazza. A vállalat a jelentkezők sorrendjében kezdi meg működését. Lapunk mai számában közölt hirdetést t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

x **KOSSUTH-UTCA 2. számú ház emeletén három szobás utcai lakás mellékhelyiségeivel együtt november 1-re kiadó.** Értekezhetni: a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Zongora, THÉK-féle,** igen jó állapotban, ugyanott esinos gázcsillárok eladók. Értekezhetni a kiadóhivatalban levő címnél d. e. 8—12 ig, d. u. 3—6 ig.

x **2 butorozott szoba kiadó, Lukács György-utca 30. sz. alatt.**

x **Antiquar (ódon)** tankönyveket és mindenféle könyvet veszek és eladok. Könyvszekrenyét keresek **Benkő Arthur** antiquar könyvkereskedő **Rákóczi-u. 10.**

x **Csillár és fémáru gyártási telep: Nagyvárad Iroda s raktár Szt. János-u. 1. Bémer-tér 3. Telefon 556.** Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzé be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle** fegyverek eredeti gyári árban árjegyzzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. löporáruda. Telephon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK** cég alatt.

Kiváló jószágú modern és izlése kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és leggyorsabb cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltnének. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok
(Óváry Lajos utódai).
Csengeri-utca 27. szám.

FLEGMAN

grenadinjai

a legszebbek és legjobbak.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagyvárad,
Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba,
az Orsolya zárda templomával szemben.

Siessünk Radó és Kertész

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám,

ki lettár miatt nagy occasiót rendez, hol a következő cikkek kerülnek olcsón eladásra.

Mosó grenadinok, batistok, selymek, pouplinok, ruhavásznak, francia delainok, ruha díszek és még sok más itt fel nem sorolt cikkek. — Most sok pénzt megtakaríthatunk, ha megnyasszonyi kelenyénket itt vesszük.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen nézék meg.

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 78.

x **Langen és Wolf motorgyár**, a világhírű OTTO motorok gyártója, helyben Kossuth-utca 7. szám alatt fióktelepet létesített. A cég fenti telepén állandóan üzemből láthatók: motorok, malomgépek, valamint az elerjedt Kiessling & Co. cég FAMEGMUNKÁLOGÉPEI és asztalosműhely-berendezési tárgyai s e minőségben környékünkön fenti cég az egyedüli, mely ezzel foglalkozik. Speciális utimozgonyai a légelismertebbek, miért is ezeket erdő, fűrés és egyéb gyártelepeink figyelmébe ajánljuk. Szállít eredeti »Diesel« nyersolajmotorokat, teljes malomberendezéseket és cséplőgarnitúrákat, valamint gazdasági gépeket. Szakszerűen foglalkozik téglá-, jég- és hűtő-, valamint egyéb gyártelepek teljes felszerelésével. A cég 40 éves fenállása, valamint az egész világon elterjedt régi, kiváló hírneve már eleve is teljes szavatosságot nyújt a minden tekintetben legelőnyösebb kiszolgálásra. Kivánságra a cég díjmentesen szolgál árjegyzék, költségvetés és szakmérnöke kiküldetésével. Egyben felhívjuk t. olvasóink figyelmét a cég mai lapunkban megjelent hirdetésére.

Ifj. Rimanóczy Kálmán műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltenek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

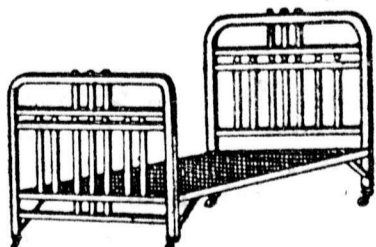
LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája

Nagyvárad, Lévay-palota,

Ezredévi emlék-tér sarok.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székényágy 3 matraccal 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarniss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerü butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
358 Czapfalvi József.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy a tavaszi és nyári szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsü pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

Telefon 11-41. Telefon 11-41.

EGYESÜLETEK.

Az orvosok vándorgyűlése Nagyszalontán. A biharmegyei orvosok és gyógyszerészek egyesülete tegnap vándorgyűlést tartott Nagyszalontán. A vándorgyűlésen mintegy 30 orvos vett részt. Az érkező vendégeket a pályaudvaron délelőtt fél 12 órakor Erdélyi Gyula főjegyző üdvözölte meleg szavakkal, melyért Konrád Márk dr. mondott köszönetet. Ezután bevonultak a fellobogózott városházába, ahol Csanády Jenő főszolgabíró köszöntötte a vendégeket. A városháza nagytermében ezután kezdetét vette a gyűlés, melyen elsősorban Grósz Menyhért dr. tartott előadást a tüdővéréről, majd Balog János dr. a nagyszalontai közegészségügyről, végül Edelmann Menyhért dr. a gyermekműhelyről tartott előadást. Költő Kálmán beszélt végül a kecskeméti fődrengésről. Az előadások után 150 tértékű ebéd volt. Ebéd után az Erlich 606 szérumáról volt előadás vetített képekkel. A délután folyamán meglátogatták a Csónakatornyot és a gyermekmenhely telepet. Este 7 órakor a vasúti vendéglőben orszona volt, mely után az orvosok elutaztak Nagyszalontáról.

IRODALOM.

Az Élet augusztus 27-iki száma a következő tartalommal jelent meg. Vasárnapi leél: Anyánk. — János Gusztáv. Nagy Sándor. — Eloszlott sötétség. Catulle Mendés—Fráter. — Karlszádi levél. K. V. — Selene. (Regény.) Orbán Dezső. — Jönnek a napok. (Költemény) Begyáts László. — A fekete hegyek országában. Persian Ádám. — A tudomány diadala. Liptai Imre. — Csütörtök ur. (Regény.) Chesterton-Hévey. — Akadémia, kezdő halhatatlanok számára. Janeiró. — Zene. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek. Az Élet szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VIII. Damjanich-utca 50. szám alatt van. Előfizetési ára negyedévenként 5 korona.

A »Vasárnapi Ujság« augusztus 27-iki száma egész rorát hozza a kiváló érdekességű közleményeknek. Egy cikk és képek a firenzei arckép-kiállításán bemutatott magyar vonatko-

zá-u képekről szólnak. A pécsvárad Kossuth-szobor, a fővárosi nyomor tanyái, a Louvreből elloptott Mona Lisa, a budapesti Népopera építkezése, az iparművészeti múzeum ujan kiállított régi magyar faragványai, Israel, a most elhunyt nagy holland művész két pompás festménye, a rózsadombi új szerpentin-ut építése, a rimakokovai tűzvész adják a képek tárgyait. Szépirodalmi olvasmányok: Lévay József és Pásztor Árpád verse, Kaffka Margit regénye, Béri Zsigmond novellája. Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Sztrakay Kálmán cikke az ujonnan felfedezett csillagokról, dr Jancsó György, az elhunyt kolozsvári egyetemi tanár arcképe, tárcacikkek a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 5 korona.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványvíz.

Üdít-gyógyít.

Üdít-gyógyít.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. Főlerakat:

JANKY ANTAL utóda

cégnél Nagyvárad.

203

TANÜGY.

Beiratások.

A nagyváradai női kereskedelmi szaktanfolyamban a beiratások az 1911—12. tanévre folyó év szeptember hó 1., 2 és 4-én, mindig délután 3—6 óráig az iskola helyiségében (Tisza Kálmán-tér, a polgári leányiskola mellett) tartatnak.

Felvételnek mindazok, kik a polgári iskola 4 osztályát, vagy a felső népiskola 2 osztályát jó sikerrel végezték.

Tandij egész évre 100 korona, beiratási díj 4 korona. A beiratásnál felmutatandó 1. iskolai bizonyítvány, 2. keresztlevél, illetve születési bizonyítvány, 3. újraoltási bizonyítvány. A nővédek tartoznak szüleivel vagy hozzátartozóival megjelenni.

Nagyvárad, 1911. aug. 26.

Bővebb felvilágosítást szívesen ad az igazgatóság.

A kösségi polg. leányiskolában. A beiratásokat szept. 1—5-ig következő sorrendben eszközik a Tisza Kálmán-téri iskolaépületben:

1-én d. e. 8 órától 1-ig az I. oszt. tanulók felvétele;

2-án d. e. 8 órától 1-ig a II. oszt. tanulók felvétele;

4-én d. e. 8 órától 1-ig a III. oszt. tanulók felvétele;

5-én d. e. 8 órától 1-ig a IV. oszt. tanulók felvétele.

A javító- és különbözeti vizsgálatokat aug. 31-én d. e. 8—1-ig tartják.

A tanév megnyitása szeptember 6-án.

A polg. I. osztályba azon 10 évet beöltött és 12 évesnél nem idősebb tanulók nyerhetnek felvételt, akik az elemi IV. osztályt sikeresen elvégezték.

Beiratásra a tanulók szüöik (atyjuk vagy anyjuk) kíséretében jelennek meg és bemutatják születési-, iskolai- és (12 évesek) újraoltási bizonyítványaikat.

Tandij egész évre 20 korona, beiratási díj 1 kor. 30 fillér.

Nagyvárad, 1911. aug. 27.

As igazgatóság.

A közs. polg. finiskolában. Szeptember 1 én d. e. 8 órától kezdve felvételi és tantervkülön-bözeti vizsgálatok.

Szeptember 2-án rendes és magántanulók javító vizsgálatok.

Szeptember 4-én az első, szept. 5-én a második, szept. 6-án a harmadik, szept. 7-én a negyedik osztályba iratnak be a tanulók.

Beírásához szükséges okmányok: 1. iskolai bizonyítvány; 2. születési anyakönyvi kivonat; 3. újraoltási bizonyítvány és 4. esetleg szegénységi bizonyítvány.

Igazságszolgáltatás.

Leányözöktetés Feketebátoron.

Falusi romantika.

Ugy látszik, ami népünkben még nem vezetett ki a romantika, még ma is vannak hőszerelemesek, akik még meg is özöktetik azt a szép leányt, aki szívüket meghódította, ha az másképpen nem lehet az övéké. Ezt bizonyítja a következő eset, amely megtörtént anno 1911-ben és nem a régi romantikus korban.

Feketebátor községben lakott *Andor Lázár*, alig husz éves deli legény, akinek a szive olt-hatatlan tüzet fogott, amikor meglátta a szép, fekete-haju, bogárszemű *Argyilán Katicát*. A leánynak megtetszett az erős legény, aki nem sokat gondolkozott, hanem egyenesen meg-kérte a szülőktől a tizenhétéves *Katica* kezét. Az ám, csak hogy a legény még nagyon fiatal, sor alatt sem volt, s így a szülők megtagadták a kérést. Fialatok, várhatnak még mindak-etten.

A legényt azonban nem hagyta békén a szerelme. Nem tudott nyugodtan várni és bizony emiatt el is esett a leánytól, mert olyan kalandra ragadta el magát, amit nem tudtak neki megbocsátani.

Ugy történt a dolog, hogy ez év január 7-én, román karácsony napján, a szép *Argyilán Katica* templomba igyekezett, egyedül. Eppen akkor ért arra a szekerevel *Andor Lázár* is, aki mikor meglátta a csinos, ünneplő ruhába öltözött leányt, hirtelen leugrott a kocsiról, át-ölelte a szép *Katicát*, egy szempillantás alatt a kocsiba tette és elhajtott vele *Madarász* köz-ségbe egyik barátjához.

Azonban a szülők hamarosan észrevették a szöktetést, a csendőrökkel utánuk eredtek és hamarosan meg is találták a leányt *Madarász* minden baj nélkül. Hazavitték, a legény ellen pedig megindították az eljárást »nőrablás« miatt.

Tegnap volt ez ügyben a főtárgyalás *Vá-mosy* törv. bír. elnöksége alatt. A nagyon sze-relmes legényt 6 hónapra ítélték el, a kocsisa *Ráth Péter*, egy hónapot kapott.

Most tehát lesz ideje ábrándozni a leány-nek a leányról, aki azóta már — férjhez ment.

TÁVIRATOK.

Temesvár az obstrukció ellen.

Temesvár, aug. 26.

(Saját tudósítónktól) A polgárság e hó 28-án nagyszabású népgyűlést fog tar-tani, melyen tiltakozni fognak az ob-strukció ellen. A népgyűlésre az egész vármegyéből készülnek.

A liegh-valley-i katasztrófa.

Newyork, aug. 26.

A Ligh-Walley vasuton történt katasz-trófáról, következőket jelentik Manchesterből: A vonat egy hid előtt, mely tizenhat méter árok fölött vezet el, kisiklott, lezuhant a töl-tésről és az árokba esett. Az eddigi jelentések szerint harminchat halottat huztak ki, a sebe-sültek száma pedig legalábbis hatvan. Az ét-kező kocsis és négy más kocsis teljesen el-pusztult. A katasztrófa okát még nem tudták biztosan megállapítani, de sejtik, hogy a vo-nat kisiklását bűnös kezek idézték elő.

Gyilkos kérő.

Róma, aug. 26.

Nápoly környékén, Maranóban történt. Mors Rózát, a falu legszebb leányát meg-kérte *Bernardo* asztalos, de ő is kosarat ka-pott, mint sok más legény előtte. A vissza-utasított kérő tegnap boszúból kiirtotta az egész Mors-családot, a szüléket és a válogatós leányt, akire az egész falu legényei haragud-tak. A kikoszorított gyilkost nem lehetett ed-dig kézrekeríteni, mert a falubeliek elrejtették és félrevezetik a csendőrséget.

Rabló cigányok.

Lisszabon, aug. 26.

San Bartolomeo községét ellepték a kóbor cigányok. Lehetek vagy harmadfélszáz, mikor tábort ütöttek és fosztogatták a falu népet. A lakosság kaszákkal és dorongokkal felfegyver-kezve megtámadta a cigánytáborat tegnap este s bizonyos, hogy egyetlen egy se menekült volna élve, ha idejében meg nem érkezik a katonaság. Így is 30 cigányt majdnem agyon-vert a nép.

Öngyilkosság a temetőben.

Kaposvár, aug. 26.

Vajda Károly szenttamási birtokos rövid időn belül elvesztette feleségét és egyetlen leá-nyát. Buskomor lett és öngyilkosságra hatá-rozta el magát. Tegnap virágot szedett és egy petróleummal telt üveget vett magához. Kiment a temetőbe, a virágokat lánya sírjára tette ru-háját leötlötte petróleummal és meggyuj-totta. Mint egy elezen fúkiya rohant fel és alá a temetőben, a míg egy sírnál össze-esett. Itt találták meg haldokolva. Kórházba vitték, a hol tegnap este meghalt.

NYILTTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpádlás nélkül is készít kitéző hir-nevű

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése Budapesten

A gabona-tőzsdén tegnap ismét lanyha volt az irányzat. Forgalom 25,000 mázsa 10 fillérrel olcsóbb árak mellett. Az üzlet zárta után meg-jelent hivatalos tengeri és krumpli becslés, mely a tengerit 33, a krumplit 39 millió mázsa-ra taksálta.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza (1912)	— — —	11.56
Októberi buza	— — —	11.75
Októberi rozs	— — —	9.76
Októberi zab	— — —	8.92
Májusi tengeri (1912)	— — —	8.14
Juliusi tengeri	— — —	8.18

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiók-jának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	846.75
Osztrák hitelrészvény	— —	654.—
Jelzálogbank	— — —	492.75
Leszámitoló és pénzváltó	— —	580.50
Salgótarjáni község	— —	687.—
Osztrák államvasut részvény	— —	748.—
Közuti vasut	— — —	797.—
Rimamurányi vasmű	— —	696.—
Városi vasut	— — —	428.—
Beocsini cement	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

238 hold szántóföld

a várad-lessi vasuti állomás mellett, szeptember 1-től hasznobérbe kiadó.

Értekezhetni:

Lovass Sándornál
Körösgyéres. u. p. Köröstarján.

Értesítés.

Van szerencsém a t. érdeklődő közönség tudomására hozni, hogy

a Magyar Vacuum Cleaner szabadalmazott lakás- és szőnyegpormentesítő vállalatot létesíttem és a munkálatokat a jelentkezők orrendjében megkezdem.

WEISZ LAJOS

keresk. és műszaki irodája

Szacs vay-utca 81.

169

323. Telefon 323.

Ki akar szép lenni?

Kevés hölgy van a világon, ki a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÈME

arcenkőcsöt ne ismerné. A bőr mindennemű tisztátalanságát szeplőt, pattanást, miteszert májfoltot, rancokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és üde lesz. Nemesak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb.

Az összes szépítőszerek között a

Földes-féle Margit-Crème

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsirtalan.

Nagy tégely 2 K, kicsi 1 K, minden gyógytárban és drogeriában. Kiváló toillet-cikkek: Margit hölgypor (3 színben) 1-20 K, Margit-szappan 70 f., Margit-fogpép 1 K, Margit-arcvix 1 K.

Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságaért és kitünő hatásaért felelősséget vállalok. 252 B

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész **ARADON.**

Kapható Nagyváradon: Bleyer József, Csanda Ernő, Farkas István, Grosz Sándor, Hering Sándor, Irgalmasok, Hegedűs S., Leszner Alfréd, Molnár Lajos, Nyíry György, Pohl Jenő, Nagy Kormány Zoltán, Szénásy Ferenc gyógyszerárakban. Ujvárosi drogeriában, Vadász Albert drogeriában, Berzser Sándor illatszerekkereskedésében. Nagyszalontán: Berkes Armin, Szabó Emil. Félixfürdőben: Kovács Béla gyógyszerárakban.

A Biharmegyei Gazdák Aru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

MAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bímer-tér, (Bazár épület.)

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalékos megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér.

tehát 5 százalékos kártell áron alul

Mindenféle izzólámpa különlegességek, lámpa- és szálák egyaránt ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

10 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővíti sét, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden a szakmába vágó munkákat a legolcsóbb áron mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szálítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénis hőforrás, víz hőfoka 5.º Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában, csúsz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészek gyulladások, méh-hurut, medencébéli -ejszövetlob és izzadmányoknál. Ivógyógyimód alakjában, idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknek, sárgaság és epeköveknek, meglepő gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és iszap fürdők. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 350 kényelmes lakó szoba, kitünő vendéglők, jutányos étlap-árak, elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennis-pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. — Posta, távirat, interurbán telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az igazgatóság.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

■ könyv és hirlapkiadó vállalat ■

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCZA 5. SZ.

■ ■ ■
A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

■ ■ ■
Mindennemű hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
≡ készíttetnek. ≡

■ ■ ■
Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTÚL“
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapított:
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett a „Tiszántúl“-ban közöltetnek.

Alapított:
1894.

A világhírű

Málnási borviz

a legjobb és legolcsóbb, a legelőkelőbb orvosok által ajánlott természetes savanyu ásványviz. A málnási borviz üdít, étvágyat gerjeszt és elősegíti az emésztést. Kitűnő hatású hűlés és köszvénynek valamint elkerülése a járványos betegségeknek. Fzen világhírű gyógyhatású ásványviz kapható minden üzletben.

Főraktár: **Altmann és Társai**
bor és pálinka kereskedése Nagyvárad, Torna-u.
Telefon 1067.

Literje 24 fillér, 10 üveg megrendelésnél házhoz szállítjuk. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

„Kovácsnai Horgász“

természetes szénsavdus, sós-savanyu ásványviz. Kiváló gyógyhatása mellett borral páratlan, az összes ásványvizeket felülmúlja. A világhírű Gleichenbergi vízzel azonos összetételű és így gyomorhaj, vizeleti bántalmak, gégehurut stb. betegségeknek gyógyhatása szintén páratlan. Egyedüli főraktár Biharmegye területére **BLAHA ISTVÁNNÉ**, Fő-utca Stern-palota. Telefon szám 608. Egy üveg víz 1 liter ára 32 f., fél liter víz ára 19 f. : : Üveg és láda külön lesz felszámítva és pedig 1 l. üveg 16 f. és fél l. üveg 14 f. és egy láda 4 kor. Üveg és láda felszámított árban, ép állapotban, vissza lesz véve.

NIGRIN

(Fernelendt)

a legjobb cipőkrém

Mindenütt kapható!

A bécsi vadászati kiállítás arany éremmel kitüntetve

Feldstrick Kálmán

könyvkötészete és dobozgyártása
Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház
A Széchenyi étteremmel szemben.

Készít mindennemű a szakmába vágó munkát a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben.

Nagyvárad-város, Biharvármegye, Magy. kir. itélőtábla, a Nagyvárad és vidéki M. kir. Adóhivatalok, M. kir. honvéd hadapródiskola és a megyei összes főszolgabírók és körjegyzők szerződéses szállítója

231

PÉNZT

legelőnyösebb feltételek mellett szerez, ingatlanok adás-vételénél legsikeresebben közbenjár

**Biharmegyei Föld-
Hitel- és Áru közvetítő
vállalat**
Ritoók Zsigmond-utca
2. sz. Igazságügyi palota mellett.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
:-: utólérhetetlen. :-:

LANGEN és WOLF motorgyár

Fióktelepe : Nagyvárad, Kossuth-utca 7. sz.

Telefon-interurbán: 10—74.

Eredeti világhírű OTTO motorok.

Szakmérnök kiküldetése díjmentes.

Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Benzinmotorok és lokomobilok. Szívógáztelepek. Uti mozgonyok. Eredeti DIESEL nyersolajmotorok. Teljes cséplőgarnitúrák. Leipzigi famegmunkálógépek és asztalos műhely berendezések. Teljes malomberendezések, gazdasági malmok és takarmánykamrák. Gazdasági gépek. Téglagyári és ipari berendezések.

Jég és hűtőtelepek. Műszaki czikkek.

Állandó gépkiallítás.